

Oktober-turen 2014

En fremmed verden

Cisternerne i Søndermarken

Det var årets første efterårsdag, meteorologerne havde lovet hård kuling og regn.

Men det blev ikke så slemt som lovet. Ni modige halvtolvere trodsede vejrguderne og tog med på en oplevelsesrig tur til Cisternerne på Frederiksberg.

Vi cyklede forbi Tietgenkollegiet, de nye rækkehuse på Tom Kristensens Vej. Ved kolonihaven Faste Batteri kørte vi gennem Amager Fælled ad den nye smukke cykelsti til Bryggebroen og over den nye "cykelslange" ved Fisketorvet gennem Carlsbergkvarteret til Søndermarken, hvor vi spiste vores mad udenørs i det lune efterår.

Dybt under Søndermarkens grønne græs gemmer sig enorme underjordiske rum, hvor dagslyset aldrig når ned. Her indhyller mørket, kulden og fugten dig i en verden, der minder om både glemte katedraler og dystre katakomber.

Det var en fremmed verden vi bevægede os i. Cisternerne har deres egen skønhed med den

særegne blanding af granitsten, betonsøjler og spinkle drypsten, men samtidig er de en stor udfordring for kunsten. Udstillingen Andante, er skabt specielt til Cisternerne af billedkunstneren Christian Lemmerz. Den fremstår som en stor levende skulptur – et hav af stearinlys, der belyser og iscenesætter stedets dramatiske fremtoning. Lemmerz' kunstneriske greb er at

lade rummet være en forudsætning for værket - at belyse og iscenesætte Cisternerne som det ufrivillige kunstværk det er. Det at sætte et lys i mørket vækker et væld af betydningstung symbolik til live. Måske kan beskueren finde ro og meditativ stilhed, måske projektere egne religiøse følelser og forestillinger ind, men værket er og bliver samtidig ren æstetik, et tomt ritual.

Udstillingen slutter 30. november 2014.

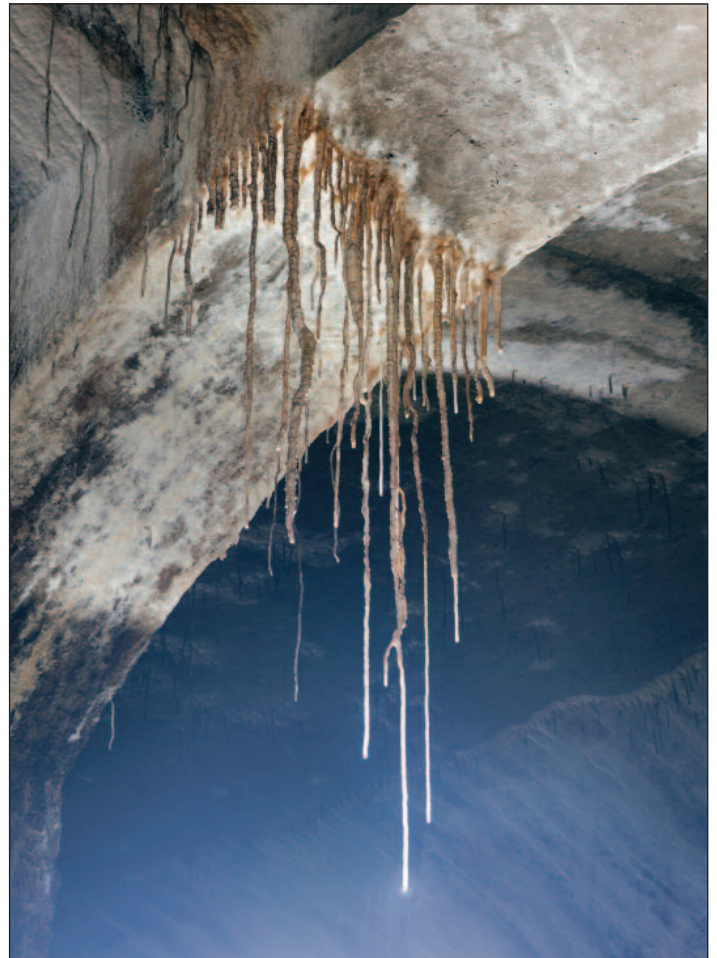
Cisternerne er et gammelt højdereservoir anlagt af Københavns Vandforsyning. Udgravningen startede i 1856, og da anlægget stod færdigt tre år senere, var det med til at løse datidens store vandforsyningsproblemer.

I midten af 1800 tallet var hovedstaden i heftig udvikling, og der var brug for vand i betydelige mængder. Vandet skulle opbevares på en sådan måde, at det under tryk kunne sendes op i de nye høje københavnske byhuse. Vandet blev pumpet op til Cisternerne via Pumpehuset i Studiestræde, der hentede vand fra bl.a. Damhussøen og Skt. Jørgens Sø.

I 1853 havde en koleraepidemi kostet mere end

Fakta:

- Luftfugtigheden ligger konstant på næsten 100 procent.
- Temperaturen i Cisternerne er blevet målt til at svinge mellem 16° C i august måned og 4° C i februar måned, med en middelværdi på omkring 8,8° C for hele perioden.
- Cisternerne er 4.320 kvadratmeter og består af tre lige store rum. Det er 4,2 meter højt og kan med en maksimal vandstand på 3,7 meter rumme ca. 16 millioner liter vand.
- Væggene og rumadskillelserne i Cisternerne er bygget af kraftige granitblokke, gulvet er støbt beton, søjlerne, der bærer loftet, er murede, mens loftet er udført i formstøbt beton.

4.700 københavnere livet, hvor smittekilden i høj grad var det stærkt forurenedede vand fra byens mange brønde. Cisternerne fik derfor stor betydning for forbedringen af det københavnske drikkevand, og byen er ikke siden blevet ramt af tilsvarende epidemier.

Oprindeligt var reservoiret åbent opadtil og stod som et flot vandspejl over for Frederiksberg slot, men af hensyn til forurening og smittefare blev reservoiret overdækket med en formstøbt betonkonstruktion i 1891. Ved samme lejlighed anlagde man en græsplæne med et springvand i midten.

Cisternerne ophørte med at fungere som drikkevandsreservoir i 1933, men blev først tømt for vand i 1981.

I forbindelse med at København var europæisk Kulturby i 1996 blev Cisternerne taget i brug som udstillingsrum, efter initiativ fra Frederiksberg Kommune og galleriejer Max Seidenfaden, der fra 2001 til 2013 drev Cisternerne som Museum for Moderne Glaskunst.

I dag er Cisternerne en del af Frederiksbergmuseerne. De danner ramme om både kunststillinger og forskellige arrangementer og events, der alle tager udgangspunkt i stedets arkitektur og helt særlige klima.

Cisternerne på Frederiksberg Bakke er Danmarks eneste drypstenshule. Drypstensdannelse er et almindeligt fænomen i beton, det kan ses mange steder i København: i gangtunneler, ved metrostationer og i beskyttelsesrum. Men ingen af disse forekomster kan dog sam-

menlignes med drypstenene i Cisternerne i størrelse og mangfoldighed.

På hjemturen fik vi lidt af den lovede regn.
Referant: Preben Thorup